

Kérjük a sz. cél pártolását lapunkra való előfizetéssel!

II. évfoly.

2. füzet.

AZ IGAZSÁG.

VEGYES TARTALMU KATHOL. TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden hónap végén.

Ara egy évre 2 frt 20 kr.— Megrendelések és dolgozatok „AZ IGAZSÁG” szerkesztőségéhez küldendőék Gyergyó-Ditrőba. (Csikmegye.)

TÖBB KATH. TANFÉRFIU BUZGÓ KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

SZERKESZTI :

P. FELICZIÁN.

A lap tiszta jövedelme ö szentsége XIII. Leó pápa 50 éves papi jubileuma emlékére állítandó árvaház alapjára van szánva.

GYERGYÓ-DITRO.

NYOMATOTT GYÖRGYJAKAB MÁRTON GYORSSAJTÓJÁN CSIK-SZEREDÁBAN.
1887

Sziveskedjék a tavalyi hátrálékos 1 frt 10 krt okvetlen beküldeni, s ha lehet, ez évre is fizetni.

Lapunkat csak egész évre küldhetjük!

Ha valaki egyes számokat nem kapott meg, forduljon Györgyjakab Márton urhoz, Csik-Szeredába, ezután.

Nem a lap, hanem a cél nagyságát

kérjük becses figyelembe venni!

„Az Igazság” n. é. előfizetői. (Folyt.) 171. T. Balló Imre t. Cs.-Kozmász. Csikm. — 172. T. Székely Ferencz t. Csik-Delne. Csikm. — 173. T. Szigethi János t. Miskolcz. — 174. Ft. Páskó Antal pl. Offenbánya. Torda-Aranyosm. — 175. Ft. Schüller István pl. Atyha. (U. p. Kóronod.) Udvarhelym. — 176. Ft. Zsigmond Endre pl. Törösvár. Szebenm. — 177. T. Thary János t. Pusztasomorja. — 178. T. Gergely József t. Csik-Szentsimon. Csikm. — 179. T. Ferenczy István gym. tanár. N. Szebeu. Szebenm. — 180. T. Ferenczy Lajos főszolgabíró. Csik-Sztmárton. Csikm. — 181. Ngos Kovács Simon esperes-pl. S. Szentgyörgy. Háromszék. — 182. T. Dr. Kellemen Károly realisk. tanár. Sümegh. Zalam. — 183. T. Ferencz József t. Lövéte. Udvarhelym. — 184. T. Márkos Sándor t. Etéd. Udvarhelym. — 185. T. Nagy Antal t. Magyar-Igen. Alsófehérm. — 186. Tiszt. Szent Vinczer. zárda. Lőcse. — 187. T. Dr. Steinberger Ferencz igazgató-tanár. Szathmár. — 188. Ngos Nagy Lajos kanonok. esp.-pl. Csik-Szentgyörgy. — 189. T. Lukács János t. Gnál-Szécs. — 190. T. Orbán István t. Cs. Szépviz. — 191. Tiszt. sz. Orsolyar. zárda. Sopron. — 192. Ngos Kovács Ferencz apát-pl. Maros-Vásárhely. — 193. Nagys. Dr. Szamosi János egyetemi tanár. Kolozsvár. — 194. Ngos Gáspár János tanfelügyelő, kir. tan. N.-Enyed. — 195. T. Gál Mihály t. Türkös. (U. p. Hosszafalu.) — 196. Ft. Csiby Tamás pl. Gelence. Háromszék. — 197. F. Keller Ignác pl. Zala-Sztgroth. — 198. Ft. Sorbán Endre hittanár. Gyergyó-Ditró. Csikm. — 199. Nagys. Décsy Péter esp.-pl. Besztercze. — 200. F. Lipcsey Mihály g. kath. pl. Sóvár. Sárosm.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői telephon.

Többen kérdezték tőlünk, lapunkat intenciókra adjuk-e? most már nem adhatjuk, mert nincsen, elfogyott. — T. H... Pál urnak V.-Hunvad. Várva várjuk rég szép dolgozatait és ígérétenek szives teljesítését. — T. Müller I. pl. urnak Szászpéterfalva. Levelét vettük, a füzetek rendesen küldetnek. — T... k. Ígért mellékletünket, nem érkezvén kellő megrendelő, csak későbbre halasztjuk. — Kik egyes számokat nem kapnak, annak nem mi, hanem a rossz postakezelés az oka. — Kik ez évi számot visszaküldték s tartoznak, kérjük fizetni, mert...

Irodalom.

Örömmel adjuk tudtára t. olvasóinknak, hogy az erdélyi egyházmegyének egyik jeles tehetségű papnövendéke, Vass Albert bölcsészettudor, ki jelenleg Rómában van a Colleg. Hung. Germ.-ban szabad idejét üdvösen felhasználva, tudós előjárói engedélyével magyar nyelvre fordította De Doss Adolf tudós Jezsuita atyának „Die Perle der Tugenden” czimű 4 kiadást ért kitünő asceticus művét. A mű 20 ivre terjed 8-ad rétbén, 38 fejezetre oszlik, melyekben az erények, főleg a szűz tiszta s ártatlanság megható módon tárgyalatnak. A fordítás zamatos magyarsággal van keresztül vive. A mű dicséretre nem szorul. Kiadását „Az Igazság” szerkesztősége fogja eszközölni ez évben. Ara kellő megrendelések szerint 50—70 kr lesz. Megrendeléseket elfogad szerkesztőségünk minden időben. A mű a Hungarico-Germanicum derék magyar növendékei által XIII. Leó ő szentsége 50 éves papi jubileuma emlékére ajánltatik fel minden jóvedelmével Péter-fillérül. Eljenek a buzgó és jóra törekvő fiatal erők! Pártoljuk e művet, mert ez is lapunk sz. célját mozdítja elő!

Megjelentek a következő folyóiratok :

Kath Hitoktatás. 2. évf. 2. sz. Szerk. Fonyó Pál, Sükösdön. Minden jóra való hittanító és hittanárnak nélkülözhetlen szaklap. Ara 3 frt egy évre. Ajánljuk forrón!

Népevelő. Szerk. Dr. Komlóssy Ferencz. VI. évf. Vegyestartalmu pompás lap ez, mit bárki, de főleg szakember élvezettel olvashat. Ajánljuk. Ara 2 frt.

A Kath. Hitterjesztés lapjai. Szerk. Nogely István, képezdei ig.-tanár. VI. évf. 2. füz. Unicum ez magyar irodalmunkban. Ki ezt olvassa, ismeri a Világegyház napi állapotát. Bár olcsó voltaért egy ker. kath. házból se hiányoznék. Képes szép lap ez. Ara csak 3 frt.

Jézus sz. gyermekisége évkönyvei. VII. évf. 2. füz. Ezt ingyen kapják azok, kik a pogányok megtérítése céljából a Szt Gy. t. lépnek. Sok szép van benne. Alakítsuk meg minden közösségben és iskolában e szt társulatot, mert szép, jó és könnyű.

Ft. P. Angelikusz „A legsz. rózsaf. Királynéja“ czimű lapját szegényjelenkezőknek ingyen küldi. Ha a rossz könyveket, a mérget, ingyen adják — adjuk mi is a jót, az orvosságot ingyen, ezt mondá ő és igen helyes.

Csikmegye földrajza. Irta J. S. tanító. Kapható 18 krért György-jakab Mártonnál, Csik-Szeredában.

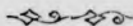
Tisztelettel felkérjük t. olvasóinkat, kegyeskedjenek lapunkat minél szélesebb körben ismertetni és a kitűzött sz. célét erősen hangsúlyozni, mert ime már itt van a pápa ő szentsége jubileumos éve és a sok kiadás miatt még jövedelem nincs. Csikmegye tiszta katolikus és Csikmegyének egyedüli és legelső lapja „Az Igazság,“ méltó tehát, hogy a dolgot, melyre megindult, többen, jobban pártolják, mint eddig, mindenfelül, de különösen Csikmegyéből. Hogy mit akarunk, arról t. olvasóink eléggé értesültek és értesülni fognak jobban ezután; tervünk már nagy férfiak: püspökök és mágnások által **szóval** pártolva van, de itt **tény kell,** melyet a pénz fejez ki. Még eddig kiseded körünk, nem ki-mélt semmi fáradságot a pénzgyűjtés tekintetében engedélyezett gyűjtések, folyamodások és egyesektől felajánlott krajezárok megtakarításával A pénzre nagy szükségünk van, mert ha **alapot** akarunk gyűjteni a cél valósisására, akkor azt, **hogy emlékezetes legyen,** decemberig —mert ekkor ő Szentsége 50 éves pap— bármily kis összegben le kell rakjuk illetékes helyre. Az idő gyors, legyünk tehát mi is azok, de legyenek t. olvasóink is: gyűjtsenek pénzt a jó célra s küldjék azt hozzánk, mi nyilvánosan fogjuk azt kezelni.

Sokan talán azt vélik, hogy annak a felajánlott összegnek semmi eredménye se lesz, elvész. Soha! mert az sértetlen lesz s aztán belföldön is marad. **A tervezett árva-intézet Székelyföldön állítandó fel,** mi nem zárja ki azt, hogy bárki idegen is annak jótékonyágában részt ne vehetne idejében.

Sursum Corda! Föl a szivekkel! Rendezzünk gyűjtéseket a Székely árva-intézet javára XIII. Leó pápa ő Szent-sége jubileuma drága emlékeül!

A ftdő papok és tanító urak, noha most ezen borús időben szűk a **pénz**, még ha krajczáronként is, kísértsék meg czélunkra a gyűjtéseket, hisz ha háboru is lesz, **árvaházra** mégis van szükségünk! Fel székely testvérek, fel, a ti és véretek árváiról és szegényeiről van szó!

ÉRTESÍTÉS. Megjelent és Kricsa Péter könyvkereskedőnél, Gyergyó-Szentmiklóson kapható: **CSIKMEGYE TÉRKÉPE**, népiskolák III. osztálya számára (és magán használatra), Józsa Sándor Csikmegye földrajzához alkalmazva. Tervezte: Józsa Sándor, tanító. Rajzolta: Taschek Gy. Gyergyó-Ditrón. Szerző sajátja. Ára 20 kr. Minden tiz példányra egy tiszteletpéldány jár. Az érdekes térképet lapunk közelebbi számában részletesen ismertetjük.

AZ IGAZSÁG.

VEGYES TARTALMU KATHOLIKUS TANÜGYI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP VÉGÉN.

Ara egy évre 2 ft 20 kr. — A tiszta jövedelem egy árvaláz alapjára van
szánva mindenkor.

Több kath. tanferfiu buzgó közreműködésével szerkeszti: P. FELICZIAN.

Február. 2. szám.

(8.)

II. évfolyam.

A gyergyószárhegyi márványbánya és hazai műiparunk fejlesztése.*)

Lapunk m. é. júliusi 1-ső száma fentnevezett bányatelepről röviden következőleg emlékezett meg: „Gyergyó-Szárhegy községben nagyszerű fehér márványtelepre találtak s máris a bányamunkálatok nagyban folynak. Örvedetes haladás a Székelyföldön.“

Közelebb személyesen megtekintvén a szárhegyi márványbányát, meggyőződtem annak kulturális nagy jelentőségéről, melyből kifolyólag a közügynek véltem szolgálatot tenni az által, hogy az országos érdekű márványteleppel lapunk t. olvasóit közelebről is megismertessem. Szándékom tehát röviden az, hogy a márványtelep nagyszerűségéről, annak kitünő minőségű márványanyagáról, valamint az ott folyó munkálatokról lehetőleg világos képet nyújtsak a szíves olvasónak, hozzá esatolván még ehhez ama szerény nézeteimet is, melyek megvalósulása által felelhetne meg e márványtelep csakugyan kulturális jelentőségének, és a melyek teljeseése által válnék a fentemlített haladás csakugyan örvedetessé és áldásthozóvá a Székelyföldre nézve.

A gyergyószárhegyi márványbánya a gyergyói fensíkba mélyen benyuló „Szármány“ nevű hegy déli oldalában fekszik. Közvetlenül e hegy lábainál terül el Gyergyó-Szárhegy székely nagyközség (3216 l), Gyergyó-Ditrótól délre, ettől alig egy órajárásnyira, a brassó-tölgyesi határszéli utvonal mentén. Itt nyitattott meg a mult 1886. év április hóban e párját ritkító fehér márványbánya, saját szerű képet nyújtva a szemlélőre, már a távolból fehérlő sziklafalával.

*) Kérjük a lapokat, ezen cikket figyelemre méltatni.

Párját ritkítónak nevezem azért, mert márványa a carraraival méltán vetélkedik, s Olaszország e távol eső pontját, ugyszintén Görögönt kivéve, sehol máshol az európai kontinensen elő nem fordul, csak itt Gyergyó-Szárhegyen.

A bánya megnyitási idejétől még alig háromnegyed év telvén el, e rövid időköz alatt nem hatolhattak még be kellőleg a sziklatömeg belsejébe, azért ez időig azt csak két egymással lépesőzeten összefüggő sziklakivágat képezi. Hova-tovább azonban mélyebbre hatolnak a sziklatömegbe, s ennek megfelelően mindinkább finomabb szemcséjű s tisztább márványt törnek. Még pedig oly kitünő minőségűt, hogy egyes tömbnek értéke még faragatlan állapotban már több száz forintra becsültetik. E becslés alaposságának igazolásául szükségesnek látom felemlíteni ama körülményt, hogy a szárhegyi márvány felhérsége, mint fentebb is említém, a carrarai-éval méltán vetélkedik, s összetartó ereje a bányánál dolgozó olasz kőfaragók állítása szerint a carraraiénál is valamivel nagyobb. Szemcséinek csillogása pedig az ó-korban oly híres parosi márványhoz teszi hasonlóná, mely a görög szobrászoknak ama kedvenc anyagát képezte, miből örökbeesű szobraikat alkották.

Hogy a márvány mily óriási mennyiségben fordul itt elő, s benne minő kincs van a természet által ide raktározva, könnyen elképzelhető, ha meggondoljuk, hogy a fentnevezett „Szármány“ nevű hegy*) egészen márványból áll, miért is a márványt az itteni lakosok terméskő gyanánt utak és házak építésére is használják.

Sajátságos a dologban az, hogy csak legújabb időben ismertett fel annak becsértéke a vállalkozó tőkepénzesek által, és csak a múlt évben fogtak a bánya megnyitásához, holott tudomásom van róla, miszerint már egy évtizeddel ezelőtt Gerenday ismert fővárosi szobrászhoz mutatvány-darabot küldöttek volt belőle, ki azonban azt teljesen figyelmen kívül hagyta, jóllehet akkoriban még pár forintért ki lehetett volna a bányát hasznóbérelni, míg mostani hasznóbérelője Saxlehner fővárosi tőkepénzes, ki a tulajdonos községtől azt egymásutáni huszonöt évre ki hasznóbérelte, százezer forintnál is többet fizet érte a templom pénztárba,**)

A márványnak ily nagymérvű értékesítése körül kifejtett tevékenységben az oroszán rész, Gyergyó-Szárhegy községnek széles körökben köztiszteletben álló derék lelkipásztorát, ftdő *Both Xav. Ferencz* plebános urat illeti. Ki felismerve annak becsét, minden lehetőet elkövetett arra, hogy e kincset községe jóllétének előmozdítására fordíthassa.

(Folyt. köv.)

*) Lásd Józsa S. „Csikmege földrajza,“ 20. lapján.

***) Mert a bánya templom birtok, a község is külön kap vagy ötvenezeret.

Ovjuk az ifjikat a rossz könyvek olvasásától.

emmi sem oly pusztító hatása az erkölcs-világban, mint a rossz, botránkoztató beszéd, példa és gonosz könyvek olvasása. Ezek állandó benyomást szoktak gyakorolni mindenkire, de különösen a még gyenge ifjuságra, azért óvnunk kell őket mindig minden olyantól, a mi erkölcs virágaikat elhervasztaná. Ha kellő vigyázattal nem vagyunk, mi magunk bánjuk meg később. Remekül van ecsetelve a rossz könyv olvasásának hatása Molnár János apát ur által „A Jézus sz. Szive Hirnöke“ XX. évf. 12. számában, 354. sat. l., mit megszívlelésül hasznosnak véltünk itt közölni.

Ugy tudom, október havának egyik verőfényes reggelén haladt R. Jóska vidáman K. . . város felé. A mi szívét oly nagyon fölmelengeté, az azon körülmény vala, hogy munkáját még a kitűzött időnél is hamarabb készit é, s épen azt vívén haza a megrendelőnek, előre örült az érte járó összegnek. „Mit vegyek majd azon, a mit belőle elköltenem szabad?“ így tépelődött magában: „nekem ugyan semmire sincs szükségem, de Kati hugom tudom szeretne egy téli kendőt. Jó! tehát veszek neki egyet, szépen becsomagolom s elküldöm, oh mennyire meg lesz lepetve, ha majd kigöngyölitü!“

Beérvén a városba s megkapván bérét, sietett oly boltot keresni, melyben a kívánt téli kendőt megvehetete volna. Utközben azonban egy könyvkereskedés kirakata előtt állapodott meg, melynek ragyogó kötésü s aranyos szegélyü könyvei egészen lekötötték figyelmét.

„Oh mennyire szeretnék én ilyen könyveket olvasni,“ sohajtott föl félhangon, „de bizonyára nagyon drágák!“

„Épen nem,“ válaszolá a kereskedő, ki az ifju végszavait hallotta, „van nekem itt benn akárhány olcsó könyvem, melyek bizonyára tetszeni fognak magának.“

És Jóska — nem gondolván többé a hugának szánt ajándéokra — valóban követte a kereskedőt, ki boltjába inté be őt.

„Ime, itt van egy igen érdekes, ép a napokban megjelent könyv, 20 krért.“

Különféle néptünnepélyek s dulakodások leírását tartalmazta az „Hisz ez nem sok érte és . . .“ gondolá az ifju, ugyanazon pillanatban az is megvillant agyában: „Ha megveszem a könyvet, nem marad elég pénzem Kati kendőjére.“ De megpillantván mindjárt az első lapon egy rajzot, mely egy holtnak látszó nő felett versengő két férfit ábrázolt, győzött benne a kíváncsiság és megvette a könyvet. „Katinak majd más-kor vásárlok kendőt, hisz nincs még itt a tél,“ mondá magában és zsebre vágta a könyvet. Ha mérges kigyót rejtett volna öltönye alá, nem árt-hatót volna az annyira neki, mert az csak testét marhatta volna meg, míg a könyv lelkét ölte meg.

Hazamen ében nem olvasta, hanem csak úgy falta a könyvet, s hogy annál nyugodtabban tehesse ezt, leheveredett a gyöpre. Még nem jutott el egészen ama véres verekedésnek okáig, melyet oly élénken ábrázolt a címkép, illetőleg annak leírásáig, midőn a beállott szürkület sietésre inté őt. Nagy busan becsukta tehát a könyvet, de csakhamar megvigasztalódott, eszébe jutván, hogy hisz másnap vasárnap van s így lesz elég ideje az olvasásra. Aztán azon kezdett tételődni, hogy mit feleljen atyjának, ha az kérdezni találja, mit vett pénzceskjéjén. „Ha megmondom,“ gondolá, „hogy könyvet vettem, atyám bizonyára megnézi azt, pedig hát oly dolgok vannak benne, a minőket ő meg nem tűrne. Nem fogom tehát megmondani.“

„Akkor tehát az nem jó könyv,“ sugta neki a kisbíró (lelkiismeret), „s te mégis olvasnád nem íntettek elég sokszor, hogy rossz könyveket ne végy kezvedbe?“

„Ugyan mit hallgatsz a papokra és a vén asszonyokr,“ szólalt fel szívében a gonosz szellem, „csak hasznos tudnivalóktól és ártatlan szórákozástól akarnak ők téged megfosztani!“

És jöllehet Jóska az utóbbira hallgatott, de még sem történt az lelkiismerete furdalása nélkül, sőt azt kezdte tapasztalni, hogy egészen más ő most, midőn visszatért, mint a milyen volt, midőn kiindult hazulról. E sajátos változás arcán is meglátszott, úgy, hogy szüleinek is feltűnt, habár okát nem tudták eltalálni.

A szegény gyermek szerencsétlenségére atya nem kérdezte meg, hogy mire fordította pénzét, ő pedig gondoskodott arról, hogy a könyv jó mélyen maradjon zsebében.

A következő napon, alig hogy letette kanalát, kisetett a közeli erdőbe, hogy a megkezdett érdekesítő történet olvasását folytathassa. Annyira bele nélyedt az olvasásba, hogy nem is hallotta a harang szavát, mely litániára hívta a híveket, s így azt sem vette észre, hogy először mulasztja el életében a délesi isteni szolgálatot. A litán a már rég véget ért, mire ő hazavetődött, hol szülei nyugtalanul várták már, meg lévén győződve arról, hogy Jóska-t valamely nagy baj érhetne, ha még a letenyén sem jelent meg. Szeretetteljes kérdezősködésökre azzal felelt, hogy rosszul lett az erdőben s csak most birt hazavánszorogni. Halvány s kissé dult vonásai elhitették anyjával, hogy igazat mond, ki aggódni is kezdett azonnal, erős láz előjeleinek tartván e tüneteket. Leféktették tehát. De a lelkiismeretfurdalás, meg az eddig előtte egészen ismeretlen gondolatok és képzeletek teljesen megzavarták éji nyugalomát.

A következő reggelen valamivel nyugodtabb vala már (és pedig büntetésül azért, mert vissza nem riadt a lélek ama hangos szavától, melylyel az a legelső vétectől igyekszik bennünket elrettenteni) és sokkal kisebb furdalások között kezdett terveket szőni oly cselekmények végrehajtására, melyeket eddig gonoszoknak tartott, de a melyek most már szabadoknak és kellemeseknek tünnek föl előtte. „Eh, beszélhetnek

nekem! Nem vagyok én már gyerek! Eszem majd megmondja, meddig haladhatok!" ilyféle gondolatokkal törekedett fölvertezni megmétélyezett kebelét

Ha ezután a városba ment, soha sem gondolkozott többé arról, mivel lepje meg testvérét, hanem hogy, mint elégítse ki minél bőségebben érzéki hajlamait pénzécskéjén s azok élesztésére sűrűen ellátogatott ama vésteljes boltba gonosz könyvekért

Végre atyja, habár elég későn, megtudta fiának viselkedését, de még mindig nem annak okát, s igyekezett is teljes erejéből a gyermeket megjavítani. De beszélhetett ennek, akár a siket dudásnak. Oly rohamosan haladt az új vezérei, a rossz könyvek jelölte után, hogy ráadásul még hazudni is megtanult emberül. Midőn látta atyja, hogy intelmei s büntetései eredményre nem vezetnek, a plebánoshoz küldötte őt.

„Igen, igen“ felelte gunyosan az ifju, „a tisztelendő ur épen az az ember, a ki nekem tanácsokat tud osztogatni!“

Hallván az atya azelőtt oly becsülettudó s engedelmes gyermekének a válaszát, nem szólt neki többé semmit, hanem még ugyanazon este önmaga ment a plebánoshoz. Végig hallgatván ez a szegény apa panaszát, így válaszolt:

„Nem tudom ugyan, de sejttem, hogy rossz könyvek kerültek kezébe s ezek vitték őt a létőre. Ha így áll a dolog, adja Isten, hogy el ne késtünk legyen megjavítását célzó törekvéseinkkel!“

Néhány nap múlva ismét felkereste a lelkészt az atya, a fiánál talált könyveket is magával vivén. Midőn mindketten meggyőződtek arról, hogy biz azok ocsmányok és gyalázatosak, megígérte a plebános ur, hogy el fog a fiához menni s figyelmezteti majd teste és lelke üdvének nagy veszélyére.

S el is ment, de szavai lepattogtak az ifju kebeléről. Atyai intelmeire így felelt:

„Én eljeseen megvagyok elégedve a változással, mely bennem véghez ment s az új fényvel, mely elmémet fölvilágosít!“

A jó öreg áldozár érezte ugyan, hogy hasztalan minden igyekezete, mégis — utolsó kísérlet gyanánt — így szól hozzá:

„Szerencsétlen gyermek! Te azt hiszed fölvilágosultál, pedig ellenkezőleg, megvakultál. Igen, megvakítottak szenvedélyeid, melyek reászednek és hazudoznak, midőn mentetetik magaviseleted és midőn altatgatják lelkiismereted. Vajjon képes volna sz. hitünk fönséges tanítóját új tanítóiddal, ama piszkos könyvek oktatójával föleserélni? Aranyat adsz sárért. Az Isten törvényeinek megtartása nemesak az égben szerez boldogságot, de már itt a földön is, mint ezt tapasztalhattad akkor, midőn még a jó és nemes iránt való érzékedet a gonosz olvasmányok el nem rabolták. Ha megmaradsz utaidon, teljesen tönkre mégy s még kenyeret is csak koldulva fogsz keresni. Sőt nemesak magad fogsz elbukni, hanem még szüleidet is magaddal rántod! A sirba akarod őket taszítani?! Így

óhajtod meghálálni ama sok jót, melylyel folyton elhalmozának?! Oh Jóska, Jóska! az Isten szerelméért, javulj meg, javulj meg, kérlek!”

Falra borsó volt a megható intelem. Jóska megmaradt a régi, sőt még mélyebbre süllyedt. Teljesen elhagyván vallása törvényeit, a gyónást, templomot, imát; nem szégyenlé többé tetteit, hanem nyilvánosan szövetkezett hasonszörű bajtársakkal. A mi kis pénzt szerzett, azt elkorhelykedte. Atyja, látván fiának e gyalázatos életét, szívbajba esett s betegségének következtében alig bírta családját tengetni, holott az ezelőtt mindig jólétnek örvendett.

De a baj soha sem jő egyedül. Kati, szüleinek büszkesége s öröme, megunva a ház jelen nyomorát s kétségbeesvén a jövő felett, a Jóska által hozott könyvekben kezdett titkon vigasztalást keresni. Fátyolt borítunk ennek következményeire, csupán annyit említünk, hogy a szerencsétlen leány csak tíz hónapig élt még. Szegény anyja nemsokára követte őt a sírba. Az atya még két évet töltött iszonyu nyomorban, folyton siratván azt, hogy nem kutatott mindjárt kezdetben nagyobb gondal fia megváltozásának okai után.

Jóska, mind eme szerencsétlenség okozója, kiesapongó élte folytán sebekkel borítva s még gonosz társai által is megvettetve, tíz éven át kóborolt még a helységben, mint annak söpredéke, szemetje. Azok is, kik megszánták őt s egy darabka kenyeret vagy krajezárt vetettek neki, családja gyilkosságának címezték. Aztán egyszerre eltűnt. Néhány nap múlva, az erdő szélén találták meg holttetemét, a farkasok által félig megemésztve. A plebános ur tanácsára, szülei és testvére mellé temették őt s a közös sír fölé emlékkövet emeltek ezen felirattal:

„Itt nyugszik egy egész család — egy rossz könyv zsákmánya gyanánt!”

P. Felicián.

Báthori Endre bibornok, erdélyi fejedelem halála.

Az 1598-ik év Erdélyre borus, zivataros napokkal köszöntött be; ugyanis Báthori Zsigmond, Erdély akkori fejedelme, ez év elején Rudolf ellenzése daczára lemondott Erdélyről. A császár oppelni és ratibori herczegségeket s 50 ezer aranyat adott évi díj fejében. De alig vették át Rudolf biztosai Erdélyt, ott termett, mintegy megbánva tettét és elfoglalta fejedelemségét. Csakhamar ujra, mivel nem tudott megbarátkozni az uralkodás nehézségeivel, lemondott és pedig rokona Báthori Endre bibornok javára Endre öcsésének 24 ezer darab aranyat adott, ki nejét, Mária Krisztinát, szülőihez visszaküldötte, ő pedig Lengyelhonba távozott, Zsigmond távozta után, vagyis 1599 elején Endre kezdett uralkodni.

Endre sem lehetett nyugodt sokáig, mert Mihály oláh vajda vágyván Erdélyre, fellázítá a népet ellene; a lázadás harczban tört ki; e harcz-

ban Báthoi Szebennél meggyőzetett. E szerencsétlen kimenetelű csatával egyre borult az ég Endre feje felett s úgy tetszett, hogy a vészthozó felhők már készítik számára a villámokat, hogy agyon sujtsák őt. Megszólaltak a halálmadarak is, melyeknek kísérteties sívításából nem jót jövendölének életben maradt katonái s méltán, mert még az nap üldözöbe vette az oláh vajda őket s vezérüknek fejére nagy pénzösszeget tűzött ki. Endre széttekint elveszített hazáján, a keserv és fájdalom hangján tudatja katonáival, hogy nincsenek biztonságban. „Menekülünk! Igen, menekülünk,” mondja ő, „menekülünk arra, hol a csillagok most oly szépen mosolygnak, menekülünk a rengeteg erdők hazájába, hol édesebben csergedez a patak, vigabban énekelnek a madarak; hol legigazabban imádják Istent s leghivebben szeretik a hazát; menekülünk a jó székely nép közzé. Ime most csendes minden, távolban csak alig pislog egy-egy halvány mécsvilág s talán ott is a nyugtalan, gondoktól zaklatott lelkiismeret virraszt.” A katonák urok e szavaira ellátják lovaikat utravalóval s elindulnak. De egy ötlete jön Báthorinak: „Rajta vitézek! Fordítsátok meg a patkót lovaítokon, hogy az ármányt ellenkező irányba tereljük.” A katonák gyorsan teljesítik a parancsot s most Isten nevében elindulnak. A hold utolsó bágyadt sugarait lövellé nyugaton a hegyek ormai mögül szép csillagos éj, mérsékelt levegő, az őszi szél által megszáritott ut mind elősegítői valának a gyors menekülésnek. Elindulásuk után a második éj is hajnalpirba halt már, midőn menekülünk a Székelyföld határát üdvözölhették.

Alik értek be az első faluba, minden arcz nyájasan és barátságosan tekintett rájuk: „Isten h zott jó vitézek! ti, úgy látszik, a somlyói*) Máriához mentek, azt mutatja a mentéitekre varrott veres kereszt is; menjetek, imádkozzatok érettünk és az egész hazáért, hogy érjünk boldogabb időket!”

A székelyeknél feltűnést nem keltett a menekülő kis csapat, mert azon időben a folytonosan hazáját védő szabad székely minden csata kezdete vagy bevégezése után csapatosan jelent meg a somlyói Máriánál könnyekbe lábadva segélyért esedezni, vagy a már nyert segélyt hálával viszonzni.

Igen, a székelyek ellenkezőre, menekülésre, nem gondoltak, pedig ha nézték volna a porban hagyott patkó nyomokat! Kis csapatunk gyorsan, mintha csak szellő szárnyán vitetett volna, haladott. Alig hagyta el a nap a tetőpontot, már előtte feküdt az öreg Hargita teljes valóságában.

*) Hires a csiksomlyói pünkösdi buesu, melyet a kath. vallás megvédésének emlékére tartanak. János Zsigmond fejedelem irtó háborút indított a katholicismus ellen; Csikra is fegyveres erővel rontott 1556-ban, pünkösdkor, de az apák hitéhez hű nép Somlyóra gyülekezett s a szűz pártfogását kikérve, indult harezra; harez végeztével visszatértek hálát rebegni a győzelemért. Ugyan e történt, midőn Ali Pasa Apafi Mihályt trónra erőszakolta, mit a székelyek elleneztek. Nem különben a tatárok pusztításakor is. A hagyományon kívül lásd Bethlen F. kéziratát. Károni Jánosnak „Erdévi kolostorok” czimű művét. Cserey Parkasnak „Geog. Mariana R. Hung.” czimű művét — Bár Mária Csikot ma is megvédné a rókamódra ide turakodott Kálvinistáktól.

„Oda fiaim! oda a hegylánc által körített kis országba megyünk és ott ma'đ biztonságban leszünk.“

Szegény vezér, ő nem gondolt arra, hogy az ott levő tiszta és romlatlan buza közé is hinthet a gonosz lélek konkoiyt. Mint gyermek veszély idején az édes anya ölébe, úgy futnak menekülőink a jelzett táj felé. Midőn a nap bucsusugaraival csökdosá az öreg Hargita ormát, menekülőink is ez oromról vehettek bucsut a lenyugvó naptól E magaslatról, mint egy felső szellem, hazájából tekint vissza Báthori az elhagyott tájra és maga előtt látja az erdők kies hazáját; a hazát, melyben ő most mint idegen bujdosik; a hazát, mely egy idegen, a zsarnokság mellett fog fegyvert. A fejedelem szemébe könnyek tolnak s mély sohaj vonul át kebelén. De elfordítja tekintetét a szomorú képről, melyről csak a fájdalom törei hatnak szívébe; le néz az elszigetelt kis országra s enyhül a keserv, fájdalom. Látja a tornyaikkal ég felé matató sok templomot s mintha látná tetejükön a megváltás jelét e felíratl: „Vedd fel keresztedet s kövess engem!“ Lát egy paradicsomot, melyben a természet nemcsak dusan helyezé el anyagi áldásait; nemcsak pazarul csoportosítá szépségi kecséit, hanem azonfelül egy leírhatlan szépségű kincset is rejtett szívében: a tiszta szeplőtelen vallást. Oh, valóban a vallás az a varázserejű gyógyszer, mely az embert a százszoros nyomorban fölemeli és kétségbeesés helyett boldog öröm-érzetet kelt a szívében. Ez felejteté el Báthorival is nyomoru, gyászos állapotját.

„Menjünk! siessünk, ha megakar ejteni az ármány, haljunk ott meg, hol édesebb a halál, kívánatosabb a pihenés, t. i. tiszta, romlatlan szívek közelében “

E szavak kíséretében indul meg rövid pihenés után kis csapatunk. Ime, alig érkezik meg auróra biborköftösében, már csapatunkat a Tarkó közelében találjuk.

„Csak előre!“ szól Báthori, „egy pár percz és Szt-Domokoson vagyunk: midőn a Székelyföld határára léptünk, az első falut nem kerüljük ki: ha jól tudom, ez fog menekülésünkben az utolsó falu lenni, tehát azt se kerüljük el, hogy miért nem, azt tudhatjátok. A menekülőnek s különösen nekünk szállás-adóra, gondoskodóra van szükség. Ugyan nekünk a bokor lesz szállásunk, pázsit derékaljunk, az ég takarónk, de ember nélkül az erdőben mégis meg nem élhetünk.“

Alig végezé el beszédét a fejedelem, már a nagy és terjedelmes faluba értek.

(Folyt. köv.)

„A Névtelen.“

(Egy ifju naplótöredékei.)

Irta: Varjaa . . .

(Folyt.)

Ely eseményeknek voltam szenttanuja, melyek a világtörténelem lapjain nyernek megörökítést, nemcsak szerény naplóm hasábjain fogod azokat találni.

Javában folyt az orosz-török háboru. Politikusaink átláták a veszélyt, mely romlással fenyegeti nemzeti létünket, ha a fehér czár hódításainak határt nem szab az európai diplomatia.

Nálunk nagyban népgyüleseztek; az egyetemi ifjuság nem maradhatott el e gyűlésekről.

Bizottság bizottságra választatott, mindig szélesebb jogkörrel felruházva,

Két nevezetes gyűlésnek voltam részese.

Az egyik Abdul Kherim pasa diadalma alkalmából tartatott, melyen a lelkes ifjuság a győzőnek diszkardot kívánt küldetni; a másik Ozman pasa, a plevnai oroszlán megszelése szomorú emlékére tartatott.

E gyűléseken, valamint a többin egy ifju vonta magára figyelmet, ki buzdító szónoklatával, éles tollával csakhamar megnyerte köztetszésünket, de ezzel keveset mondottam, rajongásunkat. Vakon követtük őt, mint a hadfiak bátor vezérüket. Szónoklata sujtott, dicsőített, dörgött, mint az égi háboru és ő tudta a helyzetet kiaknázni.

Az első gyűlés alkalmával tüzes szónoklatával a nemzet nagy költőjéhez vezérelt, hogy tőle tanácsot kérjünk a további teendőkben mihez tartás végett.

Öröm riadallal fogadtuk ez indítványt. A higgadtan ítélő ősz férfi csendre intett bennünket és figyelmeztetett ballépésünkre, ez volt tanácsa. Mi kudarcot vallottunk, őt pedig szitkokkal illeték. Fáklyás menet nem tartatott meg ez alkalommal.

Hosszabb eszmecsere után a diszkardot mégis elküldöttük Abdul Kerimnek. Magyar ifjaktól álló küldöttség vitte e kardot a szerbiai győzőnek, mint a nemzet ajándékát. Pedig, dehogy volt a nemzet ajándéka, semmit mondó szemfényvesztés volt az, melylyel a fehér czár diadalmámorát akartuk kisebbiteni.

Küldötteink fényes fogadtatásban részesültek.

Ifjuságunk látogatását a török ifjak küldöttsége is viszonzta.

Hadvezérek diadalutja, fejedelmek és királyok fogadtatása csak elenyésző ahoz, melyben az akkor testvérnek nevezett nemzet fiai fogadtattak Budapesten. Utjokat az indóháztól a Hungaria szál-

Ióig virág eső jelezte, az összes lakosság öröm hozsannája zengett az érkezők felé; az utczák, merre ők jöttek, de az egész város díszben volt. Az ablakokról szőnyegek diszíték a ház falát, nemzeti trikolorunk és a félhold örömsugarai üdvözlék őket minden házon. Boldog volt, ki csak kocsijok kerekét is láthatá.

„Csokjatta!“ Éljen! hangzott a hullámzó tömegben, egy szív és lélek üdvözlé az ifjakat százezrek ajkáról.

Megérkezésük estélyén megtartottuk a fáklyásmenetet is.

Ehez hasonló kivilágításban Budapest nem sokszor lehetett.

Örvendett minden szív, hogy rokonszenvét fejezhette ki a testvérek iránt.

És mégis, mi volt a következmény? a nemzet állítólagos rokonszenve eserben hagyta a török testvért, az orosz folytatta háboruját, Törökországból kiszakítottak az apró fejedelemségek, Törökország megbénított. Tüntettünk ifju szívünk lelkesedésével egy nemzet végpusztulása ellen, de az intéző körök nem akartak velünk egy véleményre jutni.

Nem-e szomorú képe ez is az emberi gyarlóságnak?! Így van ez az államok létfenntartásában, így van ez a családok megélhetésében és így van ez az egyedek létérti küzdésében.

Még nem mondtam el mindent.

A török testvérek vissza siettek hazájuk védelmére és mi csak az ujságok hasábjain olvastuk szomorú sorsukat. Szívünk heve lecsendesült, eszményileg teljesítők azt, mit a szabadság szerető nemzet tagjainak eselekedni erkölcsi köteletség.

Rémhír futja be a városra, a táviró borzszító dolgokat jelent a harezterről.

Ozman pasa megsebesült. Ozman pasa, ki Plevnát oroszlán bátorsággal védelmezte az oroszok tuhyomó serege ellen . . . . . meghalt.

Az egyetem folyósóim zsi bongás, láрма, a képviselőházban interpellatio, végre a dolgot így, simán eltűrni csak nem lehet?! Népgyűlés mire való? Igaz, népgyűlést kell tartani mihamarább, hogy a nemzet impozáns tiltakozását fejezze ki e hallatlan esemény felett.

Falragaszok hirdetik a népgyűlést, de az egyszer nem az egyetem kebeléből kiküldött 60 s bizottság hívta össze azt, mégis az egyetemi ifjuság felkéretik a rend fentartására.

Hisz nem is lehet az másként, nekünk ott kell lennünk!

Meg is jelentünk hűségesen. Könyös szerepre szoritkoztunk és csak a rendre ügyeltünk, hogy feladatunknak és a bennünk helyezett bizalomnak megfeleljünk. A gyűlés folyama alatt ennek meg is feleltünk. A gyűlés minden rendbontás nélkül végződik, már indulunk haza felé, egyszer csak kedvelt szónokunk hangját hallottuk.

Szónoklatában arra buzdítja a jelen voltakat, hogy a gyűlés határozatát vivő bizottsághoz mindannyian csatlakozzunk, menjünk Budára, így a miniszterelnök inkább hajlandó lesz a gyűlés küldötteit meghallgatni és a határozatokat végrehajtani.

Az ajánlat lelkes éljenzéssel fogadtatott.

Tehát menjünk Budára!

At is mentünk.

Budán a miniszterelnöki palota köré gyűlve, mintegy harmincz ezren lehattünk, a számot biztosan nem adhatom, de elég, ha azt mondom, hogy a szt György tér zsufolva volt emberekkel.

Megérkezésünk után egy torokból kiáltá a nép: „Fegyverre!”

Csend lőn és a mi kedves szónokunk hangja ismét megzendül, száműzte a miniszterelnököt a nemzet kebeléből, ki átkozta őt sziveinkből, mert a népgyűlés küldötteit nem fogadta.

E szavakra a tömeg a legundokabb szitkokba tört ki; kő, tojás és sár zápor ostromolta a palotát, míg a katonaság Budát meg nem tisztította a zavargóktól.

Bármennyire lelkesedtünk szónokunkon, mégis ez alkalomkor visszariadtunk tőle, mert lelkesedni szép eszmékért, arra hivatva érezők magunkat, de utcza lázadásra nem tudott volna bennünket vezérelni senki.

És szónokunk nagy emberre lőn, szavai ezután is gyujtottak, tolla ezután is kitünően forgott. Fokról-fokra emelkedett. Politikai martírrá lőn, a nép bálványozta. De ő is csak ember volt, ki eszményét nem követte, nem pedig azért, mert szívét a magyarávágás demonai uralták, kik őt a bukás örvényébe taszították.

Ismét egy szomorú képe az emberi társadalomnak, erkölcsi bukása annak, ki a materialismus elvét vallja és ki demokrata érzelmeivel a társadalmi rend felforgatására igyekszik. Sokan voltak, kik őt mint embernek tartották és erkölcsi fensőbbiségét még ma is hirdetik.

Még megemlítem társaskörünk bukását.

Elnökünk kétkulacsossága, estélyünk után tett nyilatkozata és sok más tényező közbenjártsága közgyűlés hirdetését tette szükségessé.

E közgyűlésen az elnök és tisztikar bizalmatlansági szavazatot kapott.

Pénztárosunk megugrott, dal- és zenekarunk felbomlott. Így végződött a szebb jövőre érdemes körünk, melynek alakuló gyűlése nagy remények között biztos jövőt jósolt.

Nekem is szomorú sors jutott osztályrészemül. E laptól fogva nem találsz élvezetést naplómban, csalódásokkal van telve életem, nem tudok csak egy napot is, melyre örömmel emlékezném vissza.

De nem untatlak egyetemi éveim további lefolytával, csak annyit jegyzek meg, hogy erkölcsömben hanyatlottam. (Folyt. köv.)

Jó tanács minden gazdának.

1. Ha Isten törvényeit megtartod, házad minden bajtól ment.
2. Ki családját bajba dönti, önönmagát kárhoztatja el.
3. Nem szabad könnyen elfogadni azon szolgát, ki gyakran változtatta urát.
4. A mit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra.
5. A családnál levő huzalkodások, felemésztik a család vagyonát.
6. A föld- és szőlőművelésben nem tanácsos a régi szokás mellőzésével újat követni.
7. Soha több földet ne műveljen senki, mint a mennyit tökéletesen megmunkálhat, mert azáltal a míg egyfelől alattvalóit elguzsolja, másfelől annyi haszna sincs.
8. A csekély károk is számbaveendők.
9. Előnyösebb a tevékeny cselédet tartani nagy bér mellett, mint a tökéletlent kevéssel.
10. Jobb elüzni a gyakori, de kics ny szorongattatásokat az alattvalóktól, mint azután a nagyokat.
11. A sok és legsúlyosabb viszontagságok, melyek jóllehet mintegy megfoghatatlanoknak látszanak, sem voltak képesek megakadályozni a zsidókat saját vagyonaik birásában.
12. A ki kötelességét számítás nélkül végzi, az magamagát mielőbb adósságba viszi.
13. A családi életben egyik-egyik gyakran megkérdezendő, hogy így a család fő tudomással birjon arról, vajjon nem szenved e valamelyik sérelmet és mindnyájan miképen végzik kötelességeiket.
14. Minden évben néhány alkalommal megnézendő, vajjon valamelyik épületet nem fenyegeti-e a romlás veszélye, melyeknek szükséges a javítás és melyik helyett kell új?
15. A rendszabályok évenként a hivatalokkal egybevetendők.
16. Az alattvalók közül senkinek sem szabad a gazda bekegyezése nélkül sem szántót, sem kaszálót, sem bortermő helyet eladni vagy elzálogosítani.
17. Ne tolják munkájokat idegenekre, kik családirilag azokat elvégezhetik.

(Folyt. köv.)

V e g y e s e k .

Két új kath püspököt mutatunk be t. olvasóinknak, mint a tanügy nagy arátait, nagymélt. Dr. Schusztér Konstantin volt kassai, most váci püspök urban, valamint mélt. Bende Imre új besztercebányai püspök urban. Gratulálunk az elárvult két egyházmegyének, hogy az Úr két buzgó apostoli férfit küldött oda az árvaság megszüntetésére. Eljen a két új megyés püspök, hogy a tanügyet ezutánra is támogathassák!

Nagy örömmel értesültünk, hogy erdélyi püspök urunk ő excja február közepén, volt kedves theologiai tanárunkat és rectorunkat ft. Balog Elek id. isk. kánonok ur ő nagyságát b. e. Kolosy Antal mesterkanonok helyére előléptetni s a kézdi-orbai esperesi ker. érdemduis főesperesét és címz. apátkánonokot ft. Bálint Károly ur ő nagyságát id. isk. kánonoknak s gyulafehérvári plebánosnak kegyeskedett kinevezni. Szívből gratulálunk a két nagy tanügyi férfinak!

Osimóban, Olaszthonban, évente katekizmus-ünnepélyt szoktak rendezni, mely az ifjaknak a hittanból való nyilvános vizsgában áll a püspök jelenlétében; ilyen vizsga s ünnepély volt most is ott. Bár nálunk is az iskolából kiment ifjak katekizálása mindenütt vasárnap délután rendszeren folyva, így aztán mi is rendezhetnénk egy szép kateketikai ünnepélyt!

Pályadíjak 1887. évre. Amint az I. évfolyamban, most is egyik feladatának tekintik a „Katholikus Hitoktatás“ pályadíjak kitűzése által is elősegíteni az egyes szakkérdések megvitatását és tisztázását. Ezért a II. évfolyamban is pályadíjakat tűzünk ki azok számára, kik a következő szakkérdések megoldására vállalkoznak, úgymint: I. Fejtessék ki: szükséges-e és miért a leendő hitoktatóinkat eleve szakszerűen kiképezni: szükséges-e és miért a működő hitoktatóink paedagogiai további önképzése, s mily módon lehetne ezeket legsikeresebben eszközölni? Pályadíj: 75 frt. — II. Adassék elő, mint kellene a középiskolai hitoktatást egységesen szervezni, s mily módosítások voluának itt szükségesek a tantervet és a tankönyveket illetőleg, hogy az eddignél több sikert lehessen felmutatni; avagy egyáltalán mitől volna remélhető a középiskolai hitoktatás fellendülése? Pályadíj: 75 frt. — III Készíttessék hat módszertanilag kidolgozott minta-hitelemzés ugyanazon tárgyról fokozatosan a népiskolák I., II., III., IV., V. és VI. osztálya számára, s jegyzet alatt indokoltassék a tananyag fokozatos módszertani eljárás. A tárgy szabadon választható, de viszonylagos egyenlőség esetén előnyben részesülnek, kik tárgyul az anyaszentegyházat választották. Pályadíj: 75 frt. — IV. Adni kell a szertartás vagy az egyháztörténet részletes tanmenetét a bővített tankör figyelembevételével a népiskolák I—VI. osztálya számára oly irányban, mint ez a „Népiskolai Hitelemzéstán“ 116. §. u. gyszintén 121. és 122. §§ ban van jelezve. Pályadíj: 100 frt. — V. Dassék le, hogyan áll a hitoktatás ügye azon egyházmegyében, melyben a pályázó működik. Nevezetesen mily szakképzéssel lesznek ott a papnövendékek és tanítójelöltek kibocsátva; az ötvenes évektől kezdve mily egyházhatósági rendeletek adattak ki és mily intézkedések tétettek a hitoktatásnak az elemi és középiskolákban való fokozatos emelésére; vannak-e az egyházmegyében önálló hitelemzői állások, ki és hogyan díjazza azokat, meg van-e azok külön szolgálati szabályzata állapítva; vannak-e oly hitelemző segédlelkészek, kiknek főkötelme a hitoktatás, s hogyan van ezek szolgálati viszonya szabályozva; a lelkészekedő papság mennyiben s minő buzgalommal vesz részt a hitoktatásban; hány oly plebánia van, hol fenforog az önálló hitelemzői állások szükségessége; az esperesi és egyéb tanhatósági látogatásoknál mi történik a hitoktatók ellenőrzésére és lelkesítésére; mily specialis nehézségek gátolják a hitoktatók sikeres működését, s mily intézkedésektől volna remélhető a vallásoktatás sikeresb kezelésének lendülete? Pályadíj: 100 frt. — VI. Végül pályadíjat tűzünk ki annak számára, kitől a „Katholikus Hitoktatás“ 1887. évfolyamában legeredetibb és legsikerültebb két vezérczik vagy egy minta-hitelemzés jelenik meg. A vezércziknél előnyben részesülnek, kik egészen új eszméket vetnek fel, a minta-hitelemzésnél pedig azok, kik módszertani eljárásukat kellően kifejtik és indokolják. Pályadíj: 75 frt. — Az I—V. szám alatti pályadíjak határideje 1887. évi június hó 30-ik napja. A később érkezett dolgozatok nem pályáznak, az előbb beküldöttek pedig egyenlőség esetén viszonylagos elsőbbséggel bírnak. Az egyes dolgozatok legalább két írott ivre terjedjenek, s habár az illető dolgozat pályadíjat nem is nyerne, a „Katholikus Hitoktatás“ szerkesztősége a beküldés által feljogosittatik annak közlésére, a pályanyertes dolgozatok

pedig annak tulajdonába mennek át; mi azonban szerzőt nem korlátozza, hogy miután azok e folyóiratban már megjelentek, ezeket esetleg máshol is közölhesse és ki nyomathassa. Pályázhat a magyar korona országainak minden hit-tanára, hitoktatója és tanügybarátja, s a dolgozatokhoz a szerző nevét, állását és lakását rejtő kellően lepecsételt jelíges levélke melléklendő, s azok a szerkesztőségre czimezve, Sükösdre küldendők. Sükösd, (Pestmegye) 1886. évi deczember 1-én. A „Kath. Hitoktatás“ szerkesztősége.

A Szt István társulat kebelében megalakult magy. kath. irodalmi társulat alapjára ngos és ft. Irsik Ferencz szatbmári apát-kanonok ur 10,000, mond tizezer forintot ajándékozott. Követésre méltó szép példa ez!

A Pápa jubileuma. Schiaffino bibornok a Szentatya jubileuma ünnepéyeit előkészítő bizottság elnökéhez, Acquaderni lovaghoz az imént e következő levelet intézte: „Különböző oldalról azon hír terjedését jelentik nekem, hogy a Szentatya papi jubileuma ünnepének alkalmával szivesebben fogadná hivei gyermeki kegyeletének filléradományait, mint egyéb ajándékait. Nem tudom és nem is akarom e hírek forrását kutatni; de határozottan kívánom tudtul adni azt, hogy azok a legkevésbbé sem egyeznek meg a Szentatya gondolkozásával, vagy óhajával. Az ugyan tagadhatatlan, hogy az egyház szentséges leje, a szomorú körülmények folytán, a hitek segítségére nagyon is rászorul; mindazáltal a jelzett esetben szivesen veszi az ajándékokat, melyek mindenkinek inkább szemébe ötlenek és ragyogó bizonyítékát adják a katolikusok lángoló szeretetének Krisztus helytartója iránt. Egyébiránt is méltó, sőt mondhatnám kötelességszerű, hogy a művészetek, melyeknek a római Pápák mindenkor a legbőkezűbb pártolói, a jubileum ünnepélyes alkalmával, a legdicsebb Pápák egyike iránt, közreműködésükkel, hálás érzelmüknek és hódolatuknak kifejezést adjanak. *Kérem nagyságos uraságodat, legyen szives e levelemnek lehető legnagyobb elterjedését eszközölni,* hogy a világ katolikusait tévedésbe ne hozzák az alaptalan hírek s a bizottság működése, mely mindenfelé oly kedvező fogadtatásban részesült, hő óhajunknak s az egész világ várakozásának megfelelően. Megragadom ez alkalmat, hogy tiszteletemnek és nagyrabecsülésemnek is ngod iránt kifejezést adjak. Kész szolgálja Schiaffino D. P. M. Card., tisztlb. elnök.

Egy újabb tudományos társulat érdekében. A mult év folyamán a püspöki székvárosban, Gyulafelhérvártt több ügybuzgó férfiü közreműködése folytán, püspök urunk ő nméltóságának fővédnöksége és az alsófehérmegyei főispán ur ő mltsága elnöklete alatt egy „történelmi, természet tudományi és régészeti társulat“ alakult, melynek alapszabályai már régebb idő óta föl vannak tejesztve illetékes helyre megerősítés végett. A társulat ideigl. választmánya fölhívását egy pár ezer példányban szintén már régebb szétküldötte, melynek alapján már többen jelentkeztek tagokul. Mielőtt, ezen társulatról bővebb fölvilágosítást adhatnánk, addig is kiváló figyelmökbe ajálljuk t. olvasóinknak. Az egylet örökös alapítója, ki egyszersmindenkorra 100 frtot, alapítója, ki 50 frtot készpénzben vagy papirban egyszerre, vagy 10 éven belül az egylet pénztárába fizet. Rendes tag évi 3 frtot fizet s ez összeg lefizetésére magát négy évi időtartamra kötelezi. Tagok jelentkezhetnek akár a kiküldött gyűj-

töivek révén, akár Reiner Zsigmond egyleti ideigl. titkárnál Gy.-fehérvártt. Az egyesület tagjai a m. t. akadémia által kiadott s különben évi 5 frtba kerülő „Archeologiai Ertesítőt“ ingyen fogják megkapni.

Igen szép volna, ha minden kath. tanító tanítványaitól Péter fillért gyűtene a pápai jubileumra s maga is tenne valamit az összeghez, aztán ezen filléreket az adakozók szép névsorával együtt a püspöki hivatal közvetítésével felküldenék Rómába jövő novemberben. Fel papok s tanítók ! !

Müller Ernő, a nagy tudományi moralista linzi püspök felszólította megyéje papságát munkára, hogy a kath. irodalom ellensúlyozza a rossz sajtót. Mi az alakult magyar kath. irodalmi társulat által kivihetnők azt többen, mit a jeles püspök az ő papjainak mondott !

A vallástalan nevelés következményei Franciaországban rövid idő alatt borzasztók lettek : 1870-től különféle vétségek miatt bevádoltak közt 16 éven aluli ifju 2658. 16—21 éves 6982; már 1885 ben 16 éven aluli 6587. 16—21 éves 23319 ! Ime mit okozott a szerzetes rendeknek eltörlése ! Ime kedves magyar Kormány ! te is hasonlóra vezetted ifju nemzedékedet, ha a hit-erkölcs tanításra nagyobb súlyt nem fektetsz.

A gyergyói r. kath. tanító egyesület évnegyedes gyűlését febr. 9-én d. e. 9—12 óráig tartotta meg Győ Remetén. A tárgysorozat a következő volt : 1. gyakorlati tanítások ; 2. elnöki megnyitó, tartotta Boga Bálint ; 3. a múlt gyűlési jkönyv felolvasása és hitelesítése ; 4. a gyak. tanítások bírálása ; 5. kör i jelentések ; 6. a kör számadásainak vizsgálása ; 7. tárgyalás a csiki tanítókkal való egyesülés ügyében ; 8. végre a gyergyói tanítói méhészfőkegyesület alapszabályának kidolgozására küldött bizottság jelentése ; 9. indítványok.

Miért terjed oly erősen a gonosz sajtó ? A jeles veterán „Religió“ idei 6. száma megmondja : „Sine ira et studio mondjuk, vannak még elég nagy számmal, kiknél helyesebb nézeteket, komolyabb irányt, tisztább felfogást ex officio fel kell tételnie, kik még mindig a helyett, hogy térítenének, a megtérítendőek közé tartoznak. Vel in ipso sacerdotio sem úgy a dolog, a mint még a hívő laikus elemtől joggal lehetne és kellene várni.“ Legyünk a „Közművelődés“-sel őszinték s bátran valljuk ki a jelzett lap panaszának jogosultságát : Vel in ipso sacerdotio . . . ha nem aludnának és szunyadnánk sokan, hanem szabad időnket jóra fordítanók, a népet felvilágosítanók, a rossz könyveket eltávolítanók s bátran síkra szállnánk, hát az ellenség is kissé retirálna. Fegyverre, tollra fel a rossz sajtó ellen Mária országában !

Ki lapunkat pártolja, jót is tesz és hasznos olvasni valót is szerzett magának ; ne kicsinyelje tehát senki a dolgot. Katholiku ok vagyunk s nekünk erősen egybe kell tartanunk szent céljaink valósisításában, mert ime ellenségeink eléggé egybetartók az ellenünk való működésben. Fel testvérek, itt az idő tehát egyesült erővel előre a jóban ! Csikmegyét már berbécsbőrbe öltözött gonosz farkasok kálvinizálni kezdik. Csik-Szeredában már meg van a kálvinista templomhely és synedrium ! Ébredj katolikus !

A vallás-erkölcs kertjében termett virágokból kötött februáriusi koszoru 1887-re.

1. Sz. Antiochiai Ignác pk. hv. † 107. 2. Sz. Kornelius pk. hv. † 80. 3. Sz. Balázs pk. vt. † 316. 4. Sz. Eutih vt. † 308. 5. Sz. Avit pk. hv. † 524. 6. Sz. Amánd pk. hv. † 783. 7. Sz. Richárd angol kir. hv. † 722. 8. Sz. Invenczius pk. hv. † 200. 9. Sz. István szerp. remete hv. † 1124. 10. Sz. Niczefer vt. † 11. Sz. Vienei Dezső pk. vt. † 612. 12. Sz. Adolf pk. vt. † 1222. 13. Sz. II. Gergely pápa hv. † 831. 14. Sz. Bálint áldor vt. † 270. 15. Sz. Fausztin vt. † 122i 16. Sz. Onezim pk. vt. † 95. 17. Sz. Babiloni Polikron pk. vt. † 251. 18. Sz. Jerusalemi Simeon pk. vt. † 107. 19. Sz. Gabin áldor vt. † 296. 20. Sz. Eukér pk. hv. † 743. 21. Sz. Mavimeni Péter áldor vt. † 743. 22. Sz. Hieropolisi Pápiás pk. hv. † 120. 23. Sz. Lázár áldor hv. † 870. 24. Sz. Mátyás apostol vt. † 66. 25. Sz. Názianzeni Czezár orvos hv. † 369. 26. Sz. Alexandriai Sándor pk. hv. † 326. 27. Sz. Leánder pk. hv. † 600. 28. Sz. Román apát hv. † 460. 29. Sz. Osváld pk. hv. † 992.*)	Sz. Brigida szűz † 521. Sz. Ricci Katalin szűz † 1589. Sz. Oliveria remete szűz † B. Valóai Jánoska özv., Annuntiata r. alapítója † 1742. Sz. Agota szűz vt. † 251. Sz. Dorottya szűz vt. † 289. Sz. Juliánna özv. † 400. Sz. Kointa özv. vt. † Sz. Apollonia szűz vt. † 249. Sz. Scholasztika szűz † 543. Sz. Theodora királyné † 867. Sz. Eulalia szűz vt. † 304. Sz. Ermenilda királyné † 700. Sz. Felikula szűz vt. † Sz. Györgyke (Georgia) szűz † 480. Sz. Juliánna szűz vt. † Sz. Albina vt. † Sz. Konstancia szűz † Sz. Maximilla szűz vt. † Sz. Paula remete szűz † 400. Sz. Eleonora királyné † 1292. Sz. Kortonai Margt apáca † 1297. Sz. Milburgisz szűz † 722. Sz. Primitiva vt. † Sz. Walburga szűz † 778. B. Erzsébet apátnő † 1280. Sz. Alexandrina szűz † Sz. Hedviga királyné † 1399.

*) Mely évben 28 napos február hó, Sz. Román Sz. Osválddal együtt ünnepeltetik.

**Kövessük eme dicsőknek életét és erényvirágaikkal na-
ponta diszitsük fel magunkat és tanítványainkat, aztán így
a haza biztosan fényre derül!**

**Pártoljuk „Az Igazságot“ és segítsük a szentek példájára
az elhagyottakat!**